

Filmmiraklet i Aalborg

FILMBILLEDET PÅ det store buede lærred som skabte illusionen om at være der selv.

BIFFEN: Verdens største film vises nu i en af verdens mindre biografer, Biffen i Aalborg

Af Lars Borberg
lars.borberg@nordjyske.dk

MENS AALBORG HAVN og hele Limfjorden i den kommende uge fyldes af kæmpestore sejlskibe til The Tall Ships Races, sker det samme for den lille biograf, Biffen, i Nordkraft i Aalborg.

Biffen har hentet ikke så lidt af en filmsensation hjem til lejligheden, nemlig super-bredformatfilmen "Windjammer" fra 1958.

"Windjammer" er sømandsslang for en stor, sejloptimeret fuldrigger fra sejlskibstidens sidste store år, inden dampen overtog. Det betyder noget i retning af "vindsamler", et skib, der presser al vindkraft sammen i sin sejlflade.

Men populært i Danmark hed filmen aldrig andet end "Vindjammer", ud fra den tanke, at det beskev vindens hulen i rigningen.

I filmverdenen er "Windjammer" en legende. Et umuligt projekt, der blev gennemført alligevel. Det var sidst i 50'erne, hvor filmteknikken udviklede

sig voldsomt i konkurrencen mod tv. Løsningen syntes at være filmoplevelser, tv ikke kunne give. De store widescreen og Cinerama-formater blev skabt for at holde publikum fast i biografstolene. Til "Windjammer" blev der udviklet en storlærreds- og bredformatteknik, der overgik dem alle: Cinemiracle. Mindre kunne ikke gøre det.

Filmen skulle optages med tre kameraer på én gang, som så kunne dække hele 146 af horisontens 360 grader. Denne teknik kombineret med med 7-kanals Hi-Fi stereolyd skulle give tilskuerne en meget realistisk fornemmelse af at være der selv.

Processen medførte, at billedet blev fotografet over tre separate filmruller. I biografen viste tre synkront kørende kinomaskiner de tre filmruller ved siden af hinanden på et enormt, buet lærred.

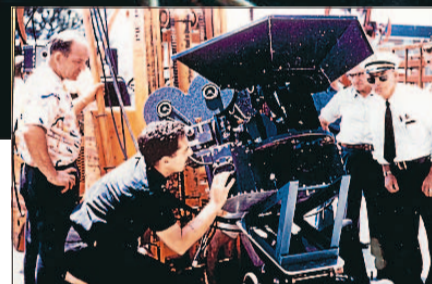
Den version, Biffen viser, er dog en digital udgave, hvor alle tre delbilleder vises fra kun en maskine på Biffens eget buede lærred. Filmen er blevet digitalt genskabt i USA og har gennem-

gået en større restaurering af lyd og billeder. Den præsenteres i Aalborg af filmfolkene Carin-Anne and David Strohmaier, der vil introducere filmen og fortælle om hvad der har ligget bag dette arbejde.

Filmen, som er optaget i 1956-57, handler om det norske skoleskib "Christian Radich", der er på togt over Atlanterhavet. I denne halv-dokumentariske film besøger skibet og de unge norske kadetter bl.a. Madeira, de Caribiske øer, New York, Boston og København, og det store togt afsluttes med et Tall ship race fra Skagen til Oslo. Alt sammen filmet i Cinemiracle.

"Windjammer" var en kolossal succes verden over i sin tid og blev set af millioner af mennesker. Men det var problemfyldt og kostbart - ingen biografer havde udstyret til at vise den, så alt skulle impoteres. I Danmark gik hallerne i Aalborg, Herning, Århus og Odense i samarbejde om at få den her til, og de investerede store summer i indretningen med støtte fra både private og kommunerne.

Torsdag 29. januar 1959 kl. 20 var

DET STORE kamera på dækket af det norske skoleskib 1957.

der premiere på "Windjammer" i Aalborgshallen. Forhallen var prydet med maritime genstande og mandskab i sømandstøj. Hallens normale harlekinmønster var blevet dækket af kilometervis af marineblå stofbaner. Operatørvognen blev placeret på scenen, og i den modsatte ende var prosceniet med lærredet. På hver side af lærredet var der røde draperier og grønne planter. Stolene hævede sig opad bagerst i salen. Det var noget af en oplevelse at se denne biograf.

Borgmester Jens Jensen bød velkommen og understregede, at Aalborg hallen ikke skulle til at være biograf, men med en film af denne type og med dette tekniske apparatur var det kun Aalborg hallen, der havde plads nok. Også skoleskibet Danmarks's næstkommanderende, overstyrmand Rømer holdt en kort tale om det at være sømand.

Aalborg Hallen spillede filmen to gange hver dag og havde stort set alt udsolgt til de 919 pladser. Mere end 22.000 nordjyder så den to en halv time lange film.

I København var det Forum, der blev